

การสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า ปัจจุบันระบบไฟฟ้าภาคใต้ได้มีกำลังการผลิตรวม 345.9 เมกกะวัตต์ จากโรงไฟฟ้า 10 โรง ซึ่งประกอบด้วยโรงไฟฟ้าพลังไอน้ำ โรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ และโรงไฟฟ้าดีเซล นอกจากนี้ได้รับกระแสจากสายส่งเชื่อมโยงภาคกลาง และสายส่งเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย รวมกำลังผลิตทั้งหมด 455.9 เมกกะวัตต์ ระบบการจำหน่ายไฟฟ้าจากแหล่งผลิตให้แก่พื้นที่ผ่านสายส่งแรงสูงขนาด 115 KV- 230KV เป็นระยะทาง 1,620 กม. โดยมีสถานีไฟฟ้าย่อย 19 แห่ง กำลังการผลิตไฟฟ้าปัจจุบันยังเพียงพอ - ความต้องการในอนาคต เนื่องจากอัตราการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้าภาคใต้สูงเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี กำลังการผลิตปัจจุบันไม่อาจสนองความต้องการได้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตจึงวางโครงการขยายกำลังการผลิตโดยก่อสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 6 แห่ง มีกำลังการผลิต 666 เมกกะวัตต์ รวมกำลังการผลิตทั้งสิ้น 1,094.9 เมกกะวัตต์ สำหรับการให้บริการไฟฟ้าแก่พื้นที่ชนบทที่ - ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ 815 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 81.41 ของภาคใต้

ประปา ภาคใต้มีระบบการประปา 2 แบบ คือ การประปาที่สังกัด การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนท้องถิ่น ที่ดำเนินการ โดยเทศบาลและสุขาภิบาล การให้บริการน้ำประปาส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณในเขตพื้นที่ชุมชนเมือง ซึ่งมีพื้นที่รวม 998 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 1.39 ของพื้นที่ภาค ปัจจุบันชุมชนเมืองภาคใต้มีน้ำประปาใช้รวมทั้งสิ้น 105 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 74.47 ของชุมชนเมืองภาคใต้ รวมพื้นที่เขตจำหน่ายน้ำ 781 กม.² โดยที่ประชากรที่ได้รับบริการคิดเป็น 92.51% ของประชากร เมืองรวมกำลังการผลิตเทา 297,500 ม.

โทรศัพท์ การให้บริการ โทรศัพท์ภาคใต้ดำเนินการดำเนินการของเขต โทรศัพท์ภูมิภาคที่ 7 และ 8 ซึ่งมีที่ตั้งสำนักงานเขตที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามลำดับ ระบบโทรศัพท์ประกอบด้วยชุมสายครอสบาร์ และชุมสายจำนวน 37 ชุมสาย มีเลขหมายรวม 34,140 เลขหมาย คิดเป็นสัดส่วนต่อ - ประชากร 100 คน เท่ากับ 0.54 เลขหมาย การให้บริการ โทรศัพท์ภาคใต้จะมีศักยภาพสูง ในจังหวัดศูนย์กลางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เช่น หาดใหญ่-สงขลา ภูเก็ต สลรัฐราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ปัจจุบันเลขหมายโทรศัพท์ มีจำนวนไม่เพียงพอ องค์การโทรศัพท์กำลังดำเนินการขยายการบริการ โดยเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาภาคใต้ จะมีเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น 117,054 เลขหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3. การศึกษา นโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ ในระดับจังหวัดสงขลา

2.3.1 ค่านโยบายระดับจังหวัด

เนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 6 กำหนดให้สงขลาเป็นเมืองหลักของภาคใต้เป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณสุข การศึกษา การคมนาคม ตลอดจนอุตสาหกรรมหลัก ซึ่งมีการสร้างงานในจุดต่าง ๆ ประกอบกับปัจจุบันจังหวัดสงขลามีประชากร คือ 1,024,023 คน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา จึงได้กำหนดโครงการ เพื่อการพัฒนาสาธารณสุข ดังนี้

1. โครงการสงขลาพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข (1)

- สถานีอนามัย 160 แห่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 419 คน
- สส.ช. 9 แห่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 9 คน

2. โครงการของงบประมาณเพื่อแก้ปัญหากลุ่มสาธารณสุขและอนามัย 9

โครงการ

งบประมาณ 21,273,599 บาท แก้ปัญหากลุ่มแหล่งน้ำ 1 โครงการ

งบประมาณ 3,804,600 บาท แก้ปัญหากลุ่มความรู้และการศึกษา 1 โครงการ

งบประมาณ 1,386,267 บาท รวมทั้งสิ้น 11 โครงการ 26,464,425 บาท

3. โครงการควบคุมสารเจือปนในปลาเค็มทางบ้านความปลอดภัยของผู้บริโภค เพื่อวิเคราะห์สารเจือปนในปลาเค็ม โดยการศึกษาทุกครัวเรือนที่ผลิตปลาเค็มในหมู่บ้าน เล้า ค.บอยาง อ.เมือง จำนวน 26 ครัวเรือน

(1) บรรยายสรุป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา 2530

2.3.2 ค่านิยมจังหวัดสงขลา (1)

1. ประชากร จังหวัดสงขลา มีประชากรทั้งสิ้น 1,008,198 คน (ปี พ.ศ. 2530) คิดเป็นร้อยละ 15.08 ของประชากรภาคใต้รองจากจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอหาคีใหญ่ เป็นพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุดของจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 26.63 รองลงมา คือ อำเภอเมืองสงขลาคิดเป็นร้อยละ 21.36 ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมือง และมีความหนาแน่นประมาณ 665 คน/ตารางกิโลเมตร (รูปร่างที่ 8) และจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามโครงการพัฒนาเมืองหลัก การเปลี่ยนแปลงประชากรในปี พ.ศ. 2521-2526 จังหวัดสงขลา มีประชากรเพิ่มขึ้น 120,925 คน มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.83 ต่อปี ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประชากรคือ การเพิ่มโดยธรรมชาติ และการเพิ่มโดยโครงการอพยพย้ายถิ่น และคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นโดยการอพยพเข้ามาของกลุ่มแรงงาน และนักลงทุนธุรกิจต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา

จำนวนประชากรที่ตายตามกลุ่มโรค ตามตารางที่ 11 ในปี พ.ศ. 2530 ประมาณ 3052 ราย สาเหตุการตายในกลุ่มภาวะเป็นไข้ สูงที่สุด 596 ราย และโรคแทรกในการตั้งครรภ์, การคลอด น้อยที่สุด 31 ราย

จำนวนผู้ป่วยและอัตราการป่วย ตามตารางที่ 12 ในปี พ.ศ. 2530 มีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคต่าง ๆ 16,086 ราย จากประชากรทั้งหมด 1,008,198 คน โดยที่ผู้ป่วยเป็นโรคท้องร่วงมากที่สุด 8,849 ราย และป่วยเป็นโรคคอคอตีบน้อยที่สุด 24 ราย

2. การปกครอง สงขลาหน่วยการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองหาคีใหญ่ เทศบาลตำบลสะเคา สุขาภิบาล 14 แห่ง ตำบล 12 ตำบล หมู่บ้าน 908 หมู่บ้าน(รูปที่ 7)

(1) บรรยายสรุปจังหวัด สงขลา 2531

3. ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลา 66% นับถือศาสนาพุทธ นับถือศาสนาอิสลาม 33% ศาสนาอื่น ๆ 1% ส่วนใหญ่มีความสำนึกและยึดมั่นในความเป็นคนไทย มีชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว คนกลุ่มน้อยไม่มีปัญหาในสังคม แต่อย่างไรก็ตาม สภาพทั่วไปเกิดความรู้สึกเปรียบเทียบในความเจริญของวัตถุ เฉพาะอำเภอหาดใหญ่ซึ่งเป็นศูนย์กลางในทุก ๆ ด้าน ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทอย่างชัดเจน

4. การศึกษา มีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง วิทยาลัย 7 แห่ง มีโรงเรียนทุกระดับ ทั้งสายอาชีพและสายสามัญ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน มีหน้าที่รับผิดชอบหลายฝ่าย เช่น ทรวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ เทศบาล เอกชน นอกจากนี้ยังมีส่วนราชการสังกัดกรมต่าง ๆ ร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ กระทรวงมหาดไทย วิทยาลัยพยาบาลสงขลา กระทรวงสาธารณสุข

5. การสาธารณสุข จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณสุขที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคใต้ เพราะเป็นที่ตั้งโรงพยาบาลขนาดใหญ่ คือ โรงพยาบาลสงขลา-นครินทร์ นอกจากนี้ ยังมีโรงพยาบาล สถานีอนามัย สถานบริการสาธารณสุขชุมชน กระจายอยู่ทั่วทั้ง 10 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ นับได้ว่าประชากรของจังหวัดได้รับบริการทางสาธารณสุขสมบูรณ์จังหวัดหนึ่ง

ตารางที่ 11 จำนวนตายตามกลุ่มสาเหตุโรคพื้นฐาน และ อัตราตายประชากร
1000 คน (พ.ศ. 2529-2530)

สาเหตุการตาย	2529		2530	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
1. กลุ่มภาวะการ เป็นไข	534	55.1	596	59.1
2. อุบัติเหตุเป็นพิษและพลวเหตุ	563	58.1	470	46.6
3. โรคหัวใจและระบบไหลเวียนของโลกิต	427	44.1	409	40.6
4. ความผิดปกติของระบบประสาท	316	32.6	375	37.2
5. มะเร็งทุกชนิด	236	24.3	243	24.1
6. โรคระบบหายใจรวมทั้งวัณโรคปอด	441	42.4	221	21.9
7. ตายโดยไมทราบสาเหตุ	435	44.9	119	11.8
8. โรคระบบทางเดินอาหาร	168	17.3	82	8.1
9. โรคแทรกในการตั้งครรภ์, การคลอด	52	5.4	31	3.1
10. โรคอื่น ๆ	610	62.9	506	50.2

ที่มา: บรรยายสรุป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 จำนวนผู้ป่วยและอัตราการป่วยต่อประชากร 1,000 คน ปี 2528-2530 ตามรายงานการเฝ้าระวังโรค

โรค	2528		2529		2530	
	จำนวนป่วย	อัตราการป่วย:1,000	จำนวนป่วย	อัตราการป่วย:1,000	จำนวนป่วย	อัตราการป่วย:1,000
โรคท้องร่วง	7,553	7.96	7,853	8.10	8,849	8.77
ไข้มโหราบสาเหตุ	1,628	1.71	2,735	2.82	2,688	2.66
ไข้หวัดใหญ่	1,432	1.51	1,704	1.75	1,641	1.62
ไข้เลือดออก	146	0.15	581	0.58	635	0.62
หัด	454	0.47	166	0.17	523	0.51
มาลาเรีย	923	0.98	974	1.00	413	0.41
บิด	462	0.48	399	0.41	396	0.38
วัณโรค	432	0.44	391	0.60	386	0.38
อาหารเป็นพิษ	353	0.37	308	0.31	384	0.38
ไอกกรน	52	0.05	134	0.13	90	0.08
อหิวาตกโรค	13	0.01	5	0.00	55	0.05
คอตีบ	35	0.03	39	0.04	24	0.02

ประชากรปี 2528 = 947,883 คน, ปี 2529 = 969,200 คน, ปี 2530 = 1,008,198 คน

ที่มา : บรรยายสรุป สำนักงานสาธารณสุขสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 ก้านเศรษฐกิจระดับสงขลา

จากการศึกษาเศรษฐกิจในการจัดสรรงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขให้กับศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 1 สงขลา ในปี 2531 ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 2,683,684 บาท จากตารางที่ 13 ได้จำแนกเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 13 งบประมาณของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 1 สงขลา ปี 2531

งบประมาณ (หน่วย: บาท)	2531
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	1,485,300
ค่าจ้างชั่วคราว (เงินบำรุง)	111,893
ค่าตอบแทน ใส่อยวิศุ (งบประมาณ)	369,780
ค่าตอบแทน ใส่อยวิศุ (เงินบำรุง)	371,711
ค่าครุภัณฑ์	352,000
เงินอุดหนุน	20,000
รวม	2,683,684

ที่มา : รายงานประจำปี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข 2531

2.3.4 ค่านกายภาพระดับจังหวัด

ลักษณะภูมิศาสตร์

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญของภาคใต้ ตั้งอยู่ ณ เส้นรุ้ง 6 องศา 14 ลิบคา - 7 องศา 50 ลิบคาเหนือ เส้นแวงที่ 100 องศา 01 ลิบคา ถึง 101 องศา 07 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ย 4 เมตร เนื้อที่ 7,150 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดินประมาณ 1,200 กิโลเมตร และทางทะเลประมาณ 725 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับนี้ (ดูรูปที่ 9)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดนครศรีธรรมราช	จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย	
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดยะลา	จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิส
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดพัทลุง	และจังหวัดสตูล

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้ และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง มีป่าและภูเขาสูงคอย ๆ เทลาดไปทางทะเลสาบสงขลา

ภูเขาและลำน้ำสำคัญ

ภูเขาสันกาลาศรี (เทือกเขาน้ำค้าง) เป็นภูเขาสำคัญกันเขตพรมแดนไทยมาเลเซีย นอกจากนั้นยังมีเทือกเขาคะนาวศรี ซึ่งอยู่ทางคั่นตะวันตกคั่นจังหวัดสตูล นอกจากนี้ยังมีภูเขาขนาดเล็กอีกหลายแห่ง เช่น เขาคังควน เขาน้อย เขาเขียว เขาแดง เขาคายมวง เขาเกาะยอ เขารูปช้าง เขาวังชิง เขาคอหงส์ เขาคูหา เขารักเกียรติ เขาคันน้ำ เป็นต้น

ลำน้ำที่สำคัญได้แก่

คลองอู่ตะเภา คันน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศรี ในตำบลสำนักแก้ว อ.สะเตกา จ.สงขลา ไหลผ่านอำเภอสะเตกาอำเภอหาดใหญ่ ไปลงสู่ทะเลสาบ ยาวประมาณ 90 กม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อรับทราบในกรณีที่มีการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
คลองวาค คันน้ำเกิดจากทิวเขาตะนาวศรี ใน อ.หาดใหญ่ ไหลลงทาง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแบ่งเนื้อที่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่คลองอู่ตะเภา ยาวประมาณ 37 กม.

คลองเทพา คั้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศรี ไหลไปทางตะวันออก —
เฉียงเหนือผ่าน อ.สะบ้าย้อย และ อ. เทพา ไปสู่อ่าวไทย ยาวประมาณ 80 กม.

คลองนาทวี คั้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศรี ไหลไปทางตะวันออก—
เฉียงเหนือผ่าน อ.นาทวี อ.จะนะ ไปร่วมกับคลองสะกอน ไหลสู่อ่าวไทยที่ปากบาง สะกอน
ยาวประมาณ 70 กม.

คลองรัษฎุมิ คั้นน้ำเกิดจากทิวเขาตะนาวศรี ลำน้ำ (เขานครศรี) ตอน
ต้นไหลลงทางทิศเหนือ แล้วลงมาทางตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่าน อ.รัษฎุมิ และไหลลงสู่ทะเล
สาบสงขลา

คลองเตา คั้นน้ำเกิดจากทิวเขาตะนาวศรี (เขาพระ) ไหลลงมาจาก
ตะวันออกเฉียงเหนือมาลงคลองอู่ตะเภาใกล้กับ อ.หาคีใหญ่

ทะเลสาบสงขลา

ทะเลสาบสงขลา เป็นทรัพยากรน้ำที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ มีสภาพเป็น
ทะเลในแผ่นดิน (Inland Sea) มีพื้นที่กว้างใหญ่ถึง 679,250 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
สงขลาและพัทลุง แบ่งพื้นน้ำ 3 ส่วน คือ ทะเลสาบคอนนอก เป็นน้ำทะเลเค็ม ทะเลสาบคอน
ในเป็นน้ำทะเลกร่อย และทะเลน้อย เป็นทะเลน้ำจืดเกือบตลอดทั้งปี ทะเลสาบสงขลาแห่ง
เดียวของประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ในทางทรัพยากร และความสวยงามทางธรรมชาติ โดยเฉพาะ
เฉพาะส่วนของทะเลคอนในน้ำเค็มขึ้นไม่ถึง จะมีพืชน้ำและพันธุ์ไม้น้ำขึ้นกระจัดกระจายปกคลุม
อยู่หนาแน่น ความลึกโดยเฉลี่ย 1-3 เมตร จึงมีแสงแดดและอาหารอายุเพียงพอที่เหมาะสม
ต่อการเจริญเติบโตของพืชน้ำและสัตว์น้ำ จากการสำรวจของสถานีประมงสงขลา ได้ตรวจพบ
พันธุ์ปลาน้ำในทะเลสาบสงขลา และแหล่งน้ำใกล้เคียงประมาณ 214 ชนิด

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดสงขลา พิจารณาจากกระแสลมประจำท้องถิ่น แบ่งออกได้
เป็น 2 ฤดูกาล คือ

ฤดูร้อน เริ่มมาตั้งแต่ กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็น
ของว่างของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและมี
อากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน แต่ไม่ร้อนมากนัก เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและ
ไอน้ำทำให้อากาศร้อนเบาบางลง

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นมรสุมหน้าร้อน และพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย นำความชื้นและไอน้ำมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนตกทั่วไป และในช่วงฤดูฝนยังมีร่องความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคใต้เป็นระยะอีกด้วย จึงทำให้มีฝนตกชุกทางชายฝั่งตะวันตก แต่ในหลายเดือนตุลาคม เนื่องจากสงขลา เป็นจังหวัดที่อยู่ทางคานตะวันออกของภาคใต้ จึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย ทำให้จังหวัดสงขลามีฝนตกมาก ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคมอีกช่วงหนึ่งด้วย จึงนับว่าเป็นจังหวัดที่มีฤดูฝนอันยาวนาน

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสงขลาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมประจำ 2 ชนิด คือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือฤดูหนาว ซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีน ทำให้ภาคทาง ๆ ตอนบนของประเทศ มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป แยกภาคใต้ตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ลงมาดลมีฝนตกชุก เพราะมรสุมนี้ผ่านอ่าวไทย จึงพัดพาเอาไอน้ำจากเป็นฝน ส่วนลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียจึงพาเอาไอน้ำและความชื้นมาสู่ประเทศไทย แต่เหนือเขาตะนาวศรี ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกกั้นกระแสน้ำไว้ ทำให้บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออกและจังหวัดสงขลามีฝนน้อยกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นค้ำรับลม จากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยไม่สูงมากนัก เฉลี่ยประมาณ 27.6 องศาเซนเซียร์ อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.4 องศาเซนเซียร์ อากาศร้อนมากที่สุดในเดือนเมษายนและอุณหภูมิค่าที่ต่ำที่สุดได้ 19.1 องศาเซนเซียร์ และมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยประมาณ 79% โดยมีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 92% ค่าสุด 66% ส่วนปริมาณฝนตกเฉลี่ยของจังหวัดสงขลาอยู่ในเกณฑ์ที่ฝนเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 2,093.8 มม ฝนตกประมาณ 159 วัน เดือนพฤศจิกายนฝนตกมากที่สุด มีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 582.6 มม และมีฝนตกประมาณ 23 วัน

การใช้ที่ดิน

จากรายงานและแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของจังหวัดสงขลา ใน พ.ศ. 2527 ของกองจำแนกที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน แบ่งลักษณะการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ

ก. พื้นที่ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ซึ่งมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นอยู่โดยรอบทะเลสาบสงขลา และตามที่ราบชายฝั่งทะเล แล้วมีกระจุกกระจายอยู่ตามที่ราบลุ่มทาง ๆ และตามเส้นทางคมนาคม มีพื้นที่รวม 322,390 ตารางกิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ การนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. พื้นที่เกษตรกรรม เป็นการใช้ที่ดินซึ่งมีพื้นที่อยู่มากที่สุด คือ 5,384,554 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 72.14 ของพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วย นาข้าว มีเนื้อที่ 1,213,707 ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่ราบลุ่มน้ำ ที่ราบโคยรอบทะเลสาบสงขลาและที่ราบชายฝั่งทะเล โดยมีเขตปลูกข้าวหลักอยู่ในอำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ และบางส่วนของอำเภอรักขุมิ หาดใหญ่ จะนะ เทพา และกิ่งอำเภอควนเนียง กิ่งอำเภอกะและสินธุ์ ยางพารา มีเนื้อที่ 4,058,624 ตารางกิโลเมตร จัดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีอยู่มากที่สุด และมีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ และเป็นเขตเกษตรกรรมที่มีการขยายตัวเร็ว ส่วนหนึ่งขยายเข้าไปในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีการปลูกอยู่ทุกอำเภอยกเว้น อำเภอระโนด และอำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา โดยมีพื้นที่บางส่วนปลูกปะปนอยู่กับไม้ผล และป่าไม้ มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน และตาล มีปลูกอยู่น้อยมาก และปะปนอยู่กับนาข้าว หรือสวนยาว มีพื้นที่รวม 112,223 ตารางกิโลเมตร โดยมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวมากในอำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเทพา ส่วนตาลเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีปลูกมากในเขตอำเภอระโนด และสทิงพระ สำหรับปาล์มน้ำมันนั้นยังมีปลูกน้อยมากเพราะภูมิอากาศไม่เหมาะสม

ค. เหมืองแร่ มีอยู่เพียง 20,235 ตารางกิโลเมตร เป็นเหมืองแร่ดีบุก และวุลแฟรม เป็นส่วนใหญ่ มีอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ สะเคา ระกภูมิ นาทวี และกิ่งอำเภอ - นานมอม

ง. ป่าไม้ มีพื้นที่ 1,121,238 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 15.20 ของพื้นที่จังหวัด เป็นป่าคงคิยเป็นส่วนใหญ่ และได้รับการประกาศเป็นเขตป่าสงวน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และสวนป่า มีอยู่ในแนวเทือกเขาทางคั่นตะวันตกและคั่นใต้ของจังหวัด ในเขตอำเภอรักขุมิ หาดใหญ่ สะเคา นาทวี และสะบ้าย้อย

จ. พื้นที่ลุ่ม ป่าพรุ ป่าชายหาด และป่าชายเลนน้ำเค็ม (รวมทั้งพื้นที่ทะเลสาบสงขลา) มีเนื้อที่ 616,066 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 8.25 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ตามที่ลุ่มน้ำขัง โคยรอบทะเลสาบสงขลา และชายฝั่งคั่นอ่าวไทย ในอำเภอรักขุมิ หาดใหญ่ เมืองสงขลา ระโนด สทิงพระ จะนะ และเทพา

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ กม. ²	สัดส่วน
ชุมชน	322,390	4.32
นาข้าว	1,213,707	16.26
ยางพารา	4,058,624	54.37
มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน ศาล	112,223	1.51
เหมืองแร่	20,235	0.27
ป่าไม้	1,121,238	15.02
ที่ลุ่ม ป่าพรุ ป่าชายหาดและ ป่าชายเลนน้ำเค็ม	616,066	8.25
รวม	7,464,483	100.00

ตารางที่ 14 แสดงลักษณะการใช้ที่ดินจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2527
 ที่มา แผนที่สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสงขลา กองจำแนกที่ดิน
 การพัฒนาที่ดิน ระบบชุมชนและการตั้งถิ่นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์	พื้นที่เมือง
	นาข้าว
	บางหญ้า
	ป่าไม้ลั่นชัน, ป่าไผ่, ป่าละเมาะ
	ถ้ำ, ป่าชายทะเล, ป่าชายหาด, น้ำเค็ม
	มะพร้าว, ปาล์มน้ำมัน, ถาด
	เมืองใหม่

รูปที่ 10 การใช้ที่ดินจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2527

เอกสารนี้เป็นเอกสารทลวงนเสสทรวบกรใช้เนเพื่อกรศีกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคม

เส้นทางถนน เป็นเส้นทางหลัก สามารถเชื่อมต่อพื้นที่ตัวจังหวัดได้มากที่สุด แบ่งเส้นทางสายสำคัญดังนี้ คุรุปีที่

1. ทางหลวงแผ่นดิน 5 สาย
2. ทางหลวงจังหวัด 9 สาย
3. ทางหลวงท้องถิ่น 27 สาย

เส้นทางรถไฟ เป็นเส้นทางหลักอีกด้านหนึ่งติดต่อกับกรุงเทพฯ สู่จังหวัดสงขลา โดยมีเส้นทางจากอำเภอรัษฎา นานถึงอำเภอควนเนียง ถึงอำเภอบางกล่ำ เข้าสู่เขตอำเภอหาคีใหญ่ โดยมีชุมทางหาคีใหญ่และแยกออกเป็น 3 เส้นทาง คือ

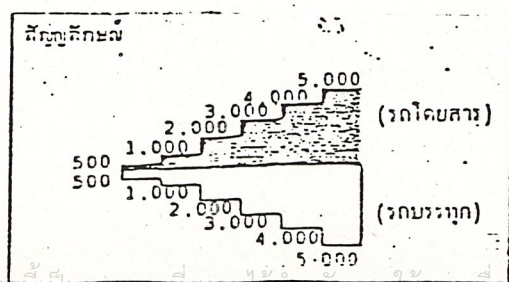
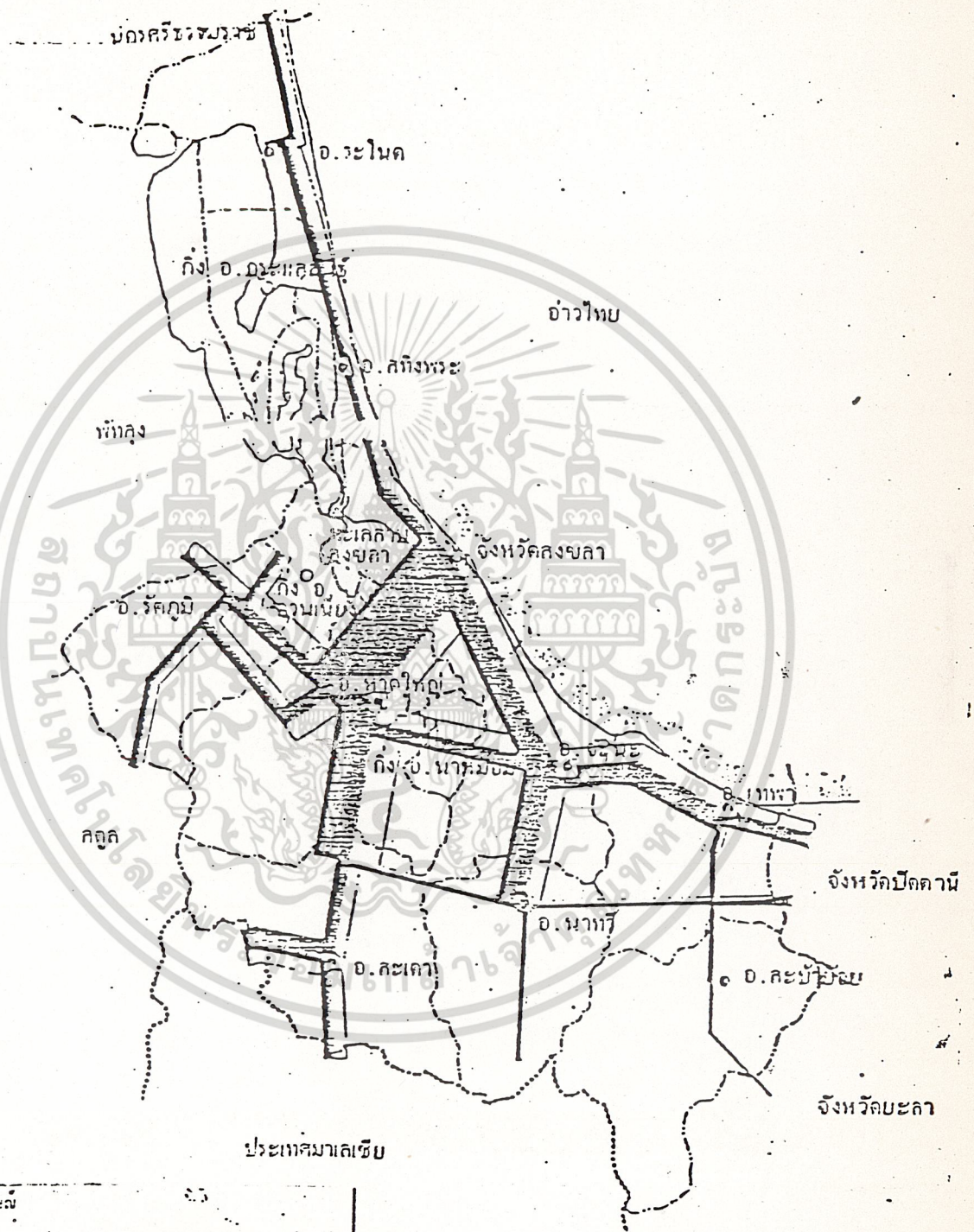
1. เส้นทางสายสงขลา - หาคีใหญ่ (ปัจจุบันเลิกใช้)
2. เส้นทางสายหาคีใหญ่ - ปากังเบซาร์
3. เส้นทางสายหาคีใหญ่ - ยะลา - นราธิวาส

ท่าเรือ จังหวัดสงขลาได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ๆ หลายจังหวัด เนื่องจากตั้งอยู่บริเวณปากทางเข้ทะเลสาบ มีเกาะอยู่ 2 เกาะ คือ เกาะหนู และเกาะแมว เป็นที่พักของเรือที่คองบังคลื่นลมจากฤดูมรสุม และสามารถหลบเข้าไปในทะเลสาบสงขลาได้ นอกจากนี้ยังเป็นท่าเรือประมงที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ ชาวประมงใช้เป็นที่จอดเรือตั้งแต่ปลายแหลมสนอนตรงบริเวณเขื่อนป้องกันทรายไหล เพื่อไม่ให้ร่องน้ำคั้นเขิน ตรงไปคาบริมทะเลสาบจนถึงท่าสะอ้าน และยังมีใช้เป็นที่เทียบเรือของทัพเรือสำหรับเป็นที่จอดเรือรบเพื่อรับส่งกำลังบำรุงอีกด้วย

สนามบิน จังหวัดสงขลามีสนามบิน 2 แห่ง คือ

1. สนามบินสงขลา ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา อยู่ในบริเวณของกองทัพอากาศ เป็นสนามบินของราชการ มีลานวิ่ง ลานจอดสำหรับเครื่องบินขนาดเล็ก ขนาดกลาง ปัจจุบันยังใช้อยู่
2. สนามบินหาคีใหญ่ ตั้งอยู่ห่างอำเภอหาคีใหญ่ประมาณ 11 กิโลเมตร เป็นสนามบินมาตราฐาน เป็นท่าอากาศยานติดต่อกับภายในประเทศและภายนอกประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 11 ปริมาณความหนาแน่นการจราจร จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสาธารณสุขของจังหวัด

การผังเมือง ปัจจุบันได้กำหนดให้อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ เป็นเมืองหลักทางภาคใต้ของประเทศ จึงมีผังเมืองรวมของสองอำเภอซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการจัดทำผังเมืองรวม กำหนดเขตต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว

การระบายน้ำ จากสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัด ทิศเหนือเป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้เป็นที่ราบลาดเทสู่ทะเลสาบสงขลา ทำให้ไม่มีปัญหาการระบายน้ำ แต่อย่างไรก็ตามเกิดปัญหาก็เฉพาะอำเภอหาดใหญ่ เนื่องจากมีลักษณะเป็นแอ่ง มีภูเขาล้อมรอบ เมื่อเกิดฝนตกหนักน้ำจะระบายไม่ทัน เกิดสภาวะน้ำท่วมได้

การจราจร มีปัญหาเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางในหลายตำบล แต่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอด จึงไม่เกิดความแออัดเท่าใดนัก

ประปา จ.สงขลา มีกิจการประปาประจำ ซึ่งให้บริการแก่ชุมชนเมืองทั้งหมด 12 แห่ง เป็นกิจการของการประปาภูมิภาค 5 แห่ง และประปาสหภาพบาล 7 แห่ง มีผู้ใช้น้ำรวมทั้งหมก 18,792 ราย และมีปริมาณน้ำจ่ายไปรวม 11,798,252 ลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตน้ำประปา คือ คลองอูตะเกา ลำคลองน้ำลึก คลองนาทวี และบ่อน้ำบาดาล โดยมีคลองอูตะเกา เป็นแหล่งน้ำ ที่สำคัญที่สุดสำหรับกิจการประปา เพราะให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำถึงร้อยละ 84.13 ของจำนวนผู้ใช้ประปา

ไฟฟ้า จ.สงขลาได้รับกระแสไฟฟ้าจากหลายแห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้านิวทรี จ.กระบี่ โรงไฟฟ้าน้ำมัน/แก๊ส ที่ จ.นครศรีธรรมราช ไฟฟ้าจากประเทศมาเลเซีย เข้าทาง อ.สะเตาะ โรงไฟฟ้ากังหันแก๊สกำลังผลิต 45 เมกกะวัตต์ ที่ อ.หาดใหญ่ ซึ่งมีหม้อแปลง 2 ตัว ใช้ลดแรงดันจาก 115 กิโลวัตต์ ลงเหลือ 33 และ 11 กิโลวัตต์ จำหน่ายกระแสไฟให้แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งนำไปจำหน่ายแก่สถานีจ่ายไฟ 21 แห่ง สถานีที่ใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุด คือ สถานีไฟฟ้าหาดใหญ่ รองลงมาคือสถานีไฟฟ้าสงขลา มีการใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุดในผู้ใช้ประเภทยุคอุตสาหกรรม รองลงมาคือที่อยู่อาศัย และธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้นในผู้ใช้ประเภทกิจการ

โทรศัพท์ภายในประเทศ เป็นบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ท.ศ.ร.) สำหรับจังหวัดสงขลาอยู่ในเขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 8 ซึ่งรับผิดชอบจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีชุมสายโทรศัพท์หาดใหญ่เป็นที่ทำการ โทรศัพท์ภูมิภาคที่ 8 มีฐานะเป็น Tertiary exchange ซึ่งควบคุม

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมสายโทรศัพท์ระดับรองลงมา ขณะเดียวกันเป็นศูนย์ที่ติดตั้งอุปกรณ์การคิดเงินค่าใช้จ่ายโทรศัพท์ระดับรองลงมาทั้งหมด สำหรับ จ.สงขลามีชุมสายโทรศัพท์รวม 5 แห่ง คือ ชุมสายโทรศัพท์สงขลา หาดใหญ่ สะเคา คลองแงะ และปากังเบซาร์ คิดเป็นจำนวนเลขหมายที่มี 7,700 เลขหมาย มีการใช้โทรศัพท์ภายในจังหวัด 14,163,515 ครั้ง และการใช้ทางไกล 2,112,433 ครั้ง ขอบเขตการบริการทางโทรศัพท์จึงมีอยู่แคบในชุมชนขนาดใหญ่ของจังหวัด มีจำนวนเลขหมายและปริมาณการใช้บริการมากที่สุดในชุมสายโทรศัพท์หาดใหญ่ และสงขลา

โทรศัพท์ภายนอกประเทศ เป็นบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ก.ส.ท.) จังหวัดสงขลา ปัจจุบันมีโทรศัพท์ 4 สาย จากชุมสายหาดใหญ่ ผ่านดาวเทียมติดต่อไปทางประเทศใดทั่วโลก และการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะติดตั้งชุมสายโทรศัพท์ระบบ SPC ที่ชุมสายหาดใหญ่ จะสามารถบริการ โทรศัพท์ต่างประเทศได้อีก 100 สาย และมีโครงการ โทรคมนาคมระหว่างประเทศในเครืออาเซียน คือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยผ่านสายเคเบิ้ลใต้น้ำ สำหรับประเทศไทยจะมีชั้นที่จ.สงขลา ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ ถ้าแล้วเสร็จจะช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อธุรกิจ และการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

โทรศัพท์ ค่าเนนการ โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย อาศัยเซาวงจร 8 วงจร จากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยใช้ในกิจการโทรศัพท์ 6 วงจร และใช้ในกิจการโทรเลข 2 วงจร แต่ละวงจรจะติดตั้งให้ลูกค้าได้ 45 เครื่อง (ระบบ TDM) มีหาดใหญ่เป็นชุมสายของระบบโทรศัพท์ในภูมิภาค โดยมีระบบแยกวงจรออกไปจาก อ.หาดใหญ่ ให้แก่ลูกค้าที่ อ.เมืองสงขลา และ จ.ภูเก็ต และมีโครงการดาวเทียมระหว่างประเทศ เพิ่มเพิ่มวงจรถูกต่อระหว่างกรุงเทพมหานคร กับต่างจังหวัด และต่างประเทศ